

unge, som efter grundskolen har behov for yderligere faglig kvalificering og afklaring af uddannelsesvalg for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse.

10. klasse er – og bør være – en rettighed for samtlige elever. Selv om der nu ikke indføres visitering til 10. klasse, sender dette lovforslag med formuleringen i § 19 a et tydeligt signal om, at 10. klasse skal være, hvad man kunne kalde en taberklasse. Det er hul i hovedet at sende sådanne signaler. 10. klasse er jo en succes i dag, netop fordi det er en blandet skare elever, der tager 10. klasse. Det er godt for alle parter, at eleverne er så blandede, og det er medvirkende til, at alle bliver kvalificerede. Det skal ikke ødelægges, blot fordi nogle ønsker at få børn og unge hurtigere igennem uddannelsessystemet.

Ifølge lovforslaget skal 10. klasse ikke nødvendigvis tilrettelægges som et helt årsforløb med samme hold. Der bliver lagt op til, at elever kan påbegynde en erhvervsuddannelse i løbet af skoleåret.

Der er to problemer i det. Det ene problem er, at det øger individualiseringen, at man bare kan gå ud midtvejs i forløbet. Individualisering kan måske være godt for de mest ressourcestærke elever, men det er til skade for elever fra uddannelsesfremmede hjem, fordi det skaber en usikkerhed. Det andet problem er, at det specifikt nævnes i bemærkningerne til lovforslaget, at det er en erhvervsuddannelse, eleverne kan starte på, for så er vi nemlig tilbage ved ministerens drøm om, at 10. klasse skal målrettes lige præcis erhvervsuddannelserne frem for andre ungdomsuddannelser. Derfor ville det være rart at høre ministerens redegørelse for, om elever i 10. klasse kan starte på alle ungdomsuddannelser.

Der er flere organisationer, der har påpeget det uhenigtsmæssige i to prøver om året, for to årlige prøver kan dårligt nå at blive organiseret. Enhedslisten finder forslaget fra Frie Grundskolers Fællesråd, Frie Skolers Lærerforening og Efterskoleforeningen mere hensigtsmæssigt, for de foreslår, at den enkelte skole selv skal afgøre og offentliggøre, om der udbydes mulighed for aflægning af prøve to gange om året. Det kunne være et liberalt parti værdigt at støtte, at skolerne her slap for detailregulering.

Enhedslisten ønsker et uddannelsessystem, hvor politikerne ikke skal moralisere og tvinge de unge til at tage bestemte uddannelser på et bestemt tidspunkt. Vi ønsker at respektere de unges uddannelsesvalg. Det giver rum til hele

mennesker og fører til, at flere fuldfører en uddannelse på længere sigt. På den baggrund kan Enhedslisten ikke støtte forslaget.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Tak til ordføreren, og så giver jeg ordet til hr. Jens Kirk som privatist.

Jens Kirk (V):

I over 2 år har vi på Christiansborg diskuteret 9. og 10. klasse, en diskussion, som har vist det bedste i dansk politik, nemlig rummelighed og gensidig respekt. Først mente nogle, at 10. klasse var et fjumreår og med til at forlænge studietiden i Danmark. Det er man holdt op med at mene, for efterhånden som statistikken kom frem, blev det med al tydelighed vist, at den påstand slet ikke holder vand. Andre har påstået, at den skoleform var alt for kostbar for samfundet, især efterskoleformen, osv. osv.

Kl. 20.00

Men hvorfor vælger så ca. 25.000 elever, heraf ca. 14.000 10.-klasses-elever, efterskoleformen og 10. klasse på en af de ca. 250 forskellige efterskoler med forskellige kreative tilbud ud over den faste del? De betaler endda imellem 25.000 kr. og 50.000 kr. pr. år for det. Nogle familier har sendt fire børn af sted. F.eks. skrev sognepræsten for Vorgod pastorat ved Videbæk følgende til undertegnede. Jeg citerer:

I vore øjne har vi fire bogligt stærke børn, hvoraf foreløbig tre har været på efterskole i 10. klasse. Der er ingen tvivl om langtidsbetydningen af den modning, som de har fået på efterskolen, og den kunne de efter vores bedste overbevisning ikke have fået i samme grad i 9. klasse. Modningen betyder, at de med sikre skridt har bevæget sig gennem gymnasiet og for den ældstes vedkommende er på vej mod en universitetsuddannelse. Vi er ikke i tvivl om værdien, og ellers lagde vi heller ikke over 30.000 kr. pr. barn i det projekt.

Mange, mange andre forældre har skrevet det samme til undertegnede. Man kan rolig sige, at forældre og børn har valgt efterskolen og 10. klasse.

I den debat, vi har haft, er der taget og givet. For undertegnede har det været væsentligt, at den vel nok største succes inden for uddannelsessektoren skulle beholdes, samtidig med at flere af de 20 pct., der ikke får en ungdomsuddannelse, får muligheden. Siden det indgæde forlig har vi alle været i en win-win-situation, det, der i begyndelsen kunne ligne mainstream